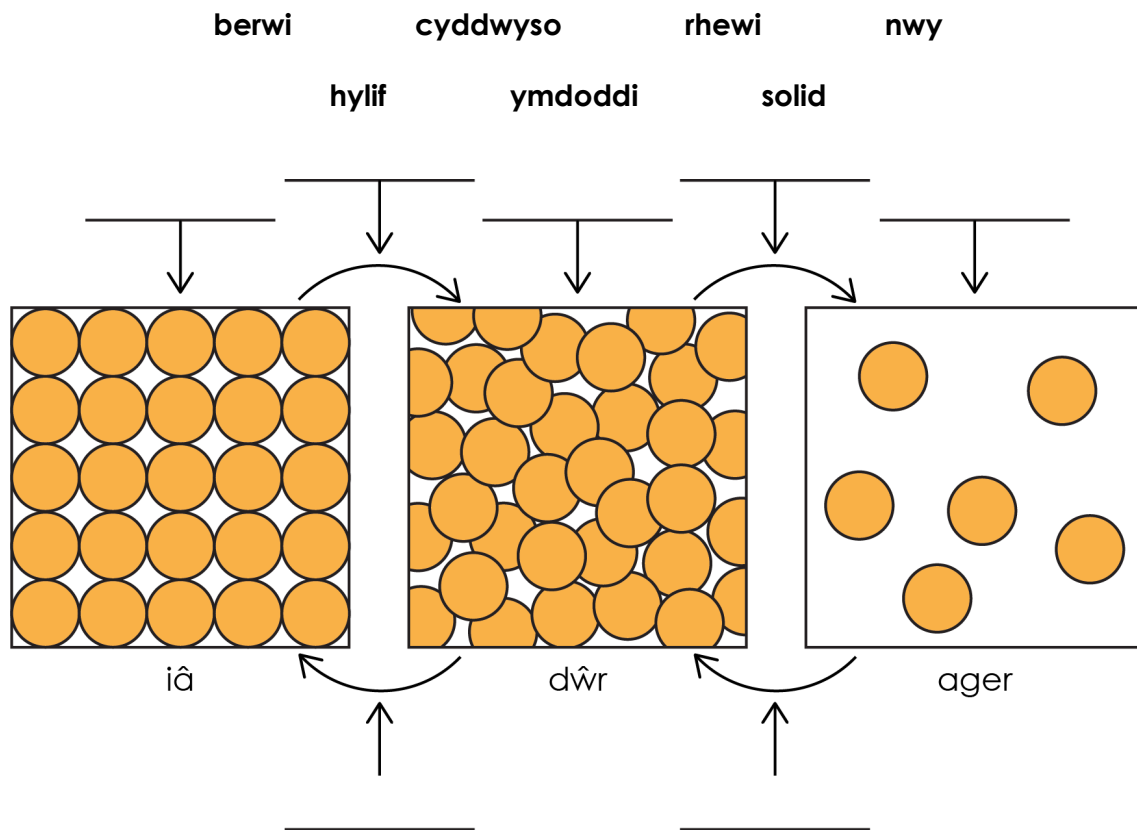

Model gronynnau: gwirio gwybodaeth

1.1 Ychwanegwch y labeli a ganlyn at y diagram isod.

1.2 Defnyddiwch y geiriau i gwblhau'r brawddegau.

agos at ei gilydd

rheolaidd

siâp

dirgrynu

Mewn solidau, mae'r gronynnau'n agos iawn at ei gilydd mewn patrwm

_____. Mae'r gronynnau'n

_____ o amgylch safle sefydlog. Mae gan

solidau _____ sefydlog. Does dim modd

cywasgu solidau'n hawdd oherwydd bod eu gronynnau'n

_____ heb ofod i symud iddo.

1.3 Defnyddiwch y geiriau i gwblhau'r brawddegau.

cywasgu	llifo	llai	mwyr
gronynnau	ar hap	siâp	

Mewn hylifau, mae'r gronynnau'n agos iawn at ei gilydd ac wedi eu trefnu _____ ond yn dal i gyffwrdd. Mae'r gronynnau'n symud o gwmpas ei gilydd ac mae ganddynt _____ o egni nag mewn solid ond _____ nag mewn nwy.

Nid oes gan hylifau _____ sefydlog. Gall hylifau _____ a chymryd siâp eu cynhwysydd, oherwydd gall eu _____ symud o gwmpas ei gilydd. Ni ellir _____ hylifau yn hawdd oherwydd bod eu gronynnau'n agos at ei gilydd heb fawr o ofod i symud iddo.

1.4 Defnyddiwch y geiriau i gwblhau'r brawddegau.

egni	llifo	gronynnau
gyflym	ar hap	gofod

Mewn nwyon, mae'r gronynnau'n bell oddi wrth ei gilydd ac maent wedi eu trefnu _____.

Mae'r gronynnau'n symud yn _____ i bob cyfeiriad. Mae gan ronynnau mewn nwy lawer mwy o _____ na gronynnau mewn hylif neu solid. Nid oes gan nwyon siâp sefydlog a gallant _____ a llenwi eu cynhwysydd yn llwyr. Gellir cywasgu nwyon, oherwydd bod eu _____ yn bell oddi wrth ei gilydd gyda _____ i symud iddo.

Model gronynnau: profi fy hun

Dewiswch eiriau addas i gwblhau'r brawddegau.

2.1 Ysgrifennwch y geiriau sy'n disgrifio'r newidiadau a ganlyn i'r cyflwr.

- (a) Gelwir solid → hylif (e.e. iâ i ddŵr) yn _____.
- (b) Gelwir hylif → solid (e.e. dŵr i iâ) yn _____.
- (c) Gelwir hylif → nwy (e.e. dŵr i ager) yn _____.
- (d) Gelwir nwy → hylif (e.e. ager i ddŵr) yn _____.

2.2 Ym mha gyflwr mae gan y gronynnau y mwyaf o egni cinetig?

Mae gan ronynnau y mwyaf o egni cinetig yn y cyflwr

_____.

2.3 Beth sy'n digwydd i egni cinetig y gronynnau pan fydd solid yn newid i hylif?

Mae'r egni cinetig yn _____.

2.4 Disgrifiwch drefniant gronynnau mewn solid.

Mae'r gronynnau mewn solid mewn trefniant _____.

Mae'r holl ronynnau yn _____ ac yn

_____ o amgylch safle sefydlog.

2.5 Sut mae'r gronynnau mewn nwy yn symud?

Mae'r gronynnau mewn nwy yn symud _____ mewn _____.

2.6 Beth sy'n digwydd i ymsymudiad gronynnau nwy pan fydd y tymheredd yn cynyddu?

Pan fydd y tymheredd yn codi, mae'r gronynnau mewn nwy yn symud yn fwy _____ oherwydd bod ganddynt fwy o egni _____.

2.7 Beth mae 'ymdoddbwynt' yn ei olygu?

Yr ymdoddbwynt yw'r tymheredd pan fydd _____ yn troi'n _____.

2.8 Beth mae 'berwbwynt' yn ei olygu?

Y berwbwynt yw'r tymheredd pan fydd _____ yn troi'n _____.

2.9 Os oes gan sylwedd ymdoddbwynt o 50°C a berwbwynt o 170°C, ym mha gyflwr y bydd ar 100°C?

- (a) O dan 50°C, mae'r sylwedd yn _____.
- (b) Dros 170°C, mae'r sylwedd yn _____.
- (c) Felly, ar 100°C, mae'r sylwedd yn _____.

2.10 Os oes gan sylwedd ymdoddbwynt o -220°C a berwbwynt o -112°C , ym mha gyflwr y bydd ar dymheredd ystafell (25°C)?

- (a) O dan -220°C , mae'r sylwedd yn _____.
- (b) Dros -112°C , mae'r sylwedd yn _____.
- (c) Felly, ar 25°C , mae'r sylwedd yn _____.

Model gronynnau: teimlo'n hyderus?

3.1 Defnyddiwch y data ymdoddbwynt a berwbwynt ar gyfer y sylweddau a ganlyn i benderfynu ym mha gyflwr maent ar 0°C a 100°C . Ysgrifennwch **solid**, **hylif** neu **nwy** i ddangos y cyflwr.

Sylwedd	Ymdoddbwynt ($^{\circ}\text{C}$)	Berwbwynt ($^{\circ}\text{C}$)	Cyflwr ar 0°C	Cyflwr ar 100°C
A	44	280	solid	hylif
B	30	2403		
C	-39	357		
D	-101	-35		
E	-209	-183		
F	-71	-62		
G	-7	59		
H	302	669		
I	27	677		

Model gronynnau: beth ydw i'n ei ddeall?

Meddyliwch am eich atebion a lefel eich hyder ar gyfer pob pwnc bach. Penderfynwch a ydych chi'n ei ddeall yn dda, yn ansicr neu angen rhagor o help. Ticiwch y golofn briodol.

Pwnc bach	Rydw i'n deall hyn yn dda	Rydw i'n meddwl fy mod i'n deall hyn	Rydw i angen rhagor o help
Rydw i'n gwybod am gyflyrau mater.			
Rydw i'n gallu disgrifio trefniant gronynnau mewn: <ul style="list-style-type: none"> • solidau • hylifau • nwyon. 			
Rydw i'n gwybod enwau newidiadau cyflwr.			
Rydw i'n deall egni cymharol gronynnau mewn: <ul style="list-style-type: none"> • solidau • hylifau • nwyon. 			
Rydw i'n deall y newidiadau mewn egni cinetig pan fydd sylweddau'n newid cyflwr.			
Rydw i'n deall bod gan wahanol sylweddau wahanol ymdoddbwyntiau a berwbwyntiau ac rydw i'n gwybod beth mae'r rhain yn ei gynrychioli.			
Rydw i'n gallu defnyddio data ymdoddbwyntiau a berwbwyntiau i ddiddwytho cyflwr sylwedd ar dymheredd penodol.			
Pynciau Teimlo'n hyderus?	Rydw i'n deall hyn yn dda	Rydw i'n meddwl fy mod i'n deall hyn	Rydw i angen rhagor o help
Rydw i'n gallu defnyddio data ymdoddbwynt a berwbwynt i nodi cyflwr sylwedd ar wahanol dymhereddau.			